

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ОФЦЕРІВ З ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Стаття присвячена побудові системи підготовки та функціонування фахівців та підрозділів провідних країн Світу, які відповідають за організацію та здійснення впливу на особовий склад, в першу чергу це служби: зв'язків з громадськістю; військових священиків; відділи ідеологічної роботи; підрозділи психологічних операцій.

Ключові слова: провідні країни Світу, вплив на особовий склад, зв'язки з громадськістю, ідеологічна робота; підрозділи психологічних операцій.

Статья посвящена построению системы подготовки и функционирования специалистов и подразделений ведущих стран Мира, которые отвечают за организацию и осуществление влияния на личный состав, в первую очередь это службы: связей с общественностью; военных священников; отделы идеологической работы; подразделения психологических операций.

Ключевые слова: ведущие страны Мира, влияние на личный состав, связи с общественностью, идеологическая работа; подразделения психологических операций.

Формування готовності військовослужбовців до виконання завдань в умовах підготовки та ведення збройної боротьби постає перед керівництвом практично всіх сучасних армій. Це здійснює керівництво армій провідних країн світу, які довгі роки ведуть антитерористичні операції у низці країн світу.

Дослідження свідчать про створення розгалуженої мережі відповідних структур зі специфічними завданнями і функціями, що свідчить про нові виміри сучасної збройної боротьби. Саме для вирішення цих завдань у збройних силах провідних країн світу створено різноманітні служби, які в основному відповідають за організацію та здійснення впливу на особовий склад, в першу чергу це служби: зв'язків з громадськістю; особового складу та тилу; військових священиків (капеланів); відділи ідеологічної роботи; підрозділи психологічних операцій та ін [6].

Інститути військових священиків, або, як їх називають, капеланів, сьогодні існують в багатьох арміях світу. Згідно Женевської конвенції 1949 року, священики не вважаються особами, безпосередньо що беруть участь в бойових діях. У разі їх захоплення в полон за ними зберігається релігійний статус і їм повинне надаватися право продовження богослужінь серед полонених [12].

В країнах Західної Європи служба капеланів направлена перш за все на духовну та психологічну допомогу військовослужбовцям. При цьому в різних країнах капелани можуть бути як цивільними особами, так військовослужбовцями – брати участь в житті військового колективу, допомагати командирі частини у виховній роботі або тільки проводити богослужіння [2]. На

відміну від більшості європейських країн капелани в Армії Сполучених Штатів Америки не тільки забезпечують духовні потреби військовослужбовців, але і займаються їх вихованням. В Американських Збройних силах представлені практично всі основні християнські сповідання і релігії [9].

Головними напрямками їх діяльності визначено:

- соціально-психологічний супровід військової служби, ідейно-політичне, морально-етичне та військово-патріотичне виховання;
- пропаганда прав людини, свободи і демократії, соціальної справедливості як передумови стабільності, поглиблення та зміцнення міжнаціональних взаємин;
- встановлення і підтримання постійних і тимчасових інформаційних контактів між міністерством оборони, збройними силами та цивільними структурами різного рівня в інтересах організації взаємопоінформованості, взаємодії і проведення сумісних заходів;
- залучення військових і цивільних засобів масової інформації, а в разі необхідності закордонних для інформування населення з питань воєнної політики і будівництва збройних сил;
- проведення інформаційно-виховної і пропагандистської роботи серед особового складу збройних сил з метою зміцнення його морально-психологічного стану;
- оцінка усіх матеріалів воєнного характеру, що підготовлені до друку з точки зору воєнної політики та інтересів безпеки, включаючи виступи посадових осіб Міністерства оборони, брифінги, статті у засобах масової інформації і ін. [8].

Метою статті ми обрали стислий огляд побудови системи підготовки та функціонування посадових осіб та підрозділів провідних країн світу, які відповідають за організацію та здійснення впливу на особовий склад, в першу чергу це служби: зв'язків з громадськістю; відділи ідеологічної роботи; підрозділи психологічних операцій, а також інституту служби капеланів.

Викладення основного матеріалу.

Велике значення набули у арміях провідних країн світу засоби масової інформації (ЗМІ), зокрема військові. Завдяки оперативності та цілеспрямованості впливу, ЗМІ досить ефективно формують в військах необхідний морально-психологічний стан. Для пропагандистської діяльності в провідних країнах світу розгорнуто потужні засоби впливу. В країнах Західної Європи капеланська служба направлена перш за все на духовну та психологічну допомогу військовослужбовцям. При цьому в різних країнах капелани можуть бути як цивільними особами, так військовослужбовцями – брати участь в житті військового колективу, допомагати командирі частини у виховній роботі або тільки проводити богослужіння.

Наприклад, для вирішення завдань впливу на особовий склад армії **Сполучених Штатів Америки (США)** широко застосовують розгалужену мережу радіо- і телевізійних станцій. Задіяне щоденно 9200 комерційних та 1700 державних радіостанцій, працює велика кількість телеканалів державного та комерційного підпорядкування. Система радіо- і телеінформування американських військ у Європі включає низку радіостанцій та чотири телестудії. Активно впроваджується кабельне телебачення. Радіомовлення для військовослужбовців здійснюється цілодобово, а телепередачі транслюються 20 годин на добу. Щоденно початок і закінчення телетрансляції починається і закінчується підняттям (опусканням) державного прапору США. Поряд з теле- і радіозасобами військове керівництво США приділяє велику увагу друкованим виданням. Кожна з 2500 газет США з тиражем 102 мільйони екземплярів постійно отримує матеріали про Збройні сили США, які виготовляє створений апарат міністерства оборони США. Безпосередньо Міністерство оборони США виготовляє більше 20 журналів, окрім того, види збройних сил видрукують ще 80 найменувань журналів. У Збройних силах США в цілому видається близько 1850 періодичних видань, разовий

тираж яких перевищує 12 млн. примірників, що складає близько чотирьох одиниць друкарської продукції на кожного американського військовослужбовця [7].

У Збройних Силах Сполучених Штатів Америки також надається велика увага релігії. На відміну від більшості європейських країн капелани в армії Сполучених Штатів Америки не тільки забезпечують духовні потреби військовослужбовців, але і займаються їх вихованням. В Американських Збройних силах представлені практично всі основні християнські сповідання і релігії. Відповідальність за духовне виховання і моральний вигляд військовослужбовців покладається на командирів військових підрозділів Збройних Сил Сполучених Штатів Америки. І капелани є безпосередніми організаторами цього процесу. Вони підкоряються відповідним структурам Міністерства оборони і навчаються в спеціальних військових навчальних закладах.

Діяльність військових священиків Збройних Сил Сполучених Штатів Америки фінансується по окремій статті військового бюджету. А їх статус, з урахуванням військового звання, повністю відповідає всім перевагам, які національними законами Америки надаються солдатам і офіцерському корпусу. У Пентагоні діє Рада у справах капеланів. Він є самим найвищим органом капеланської служби і здійснює загальне керівництво їх діяльністю. Рада підлегла заступнику Міністерства оборони по особовому складу. В нього входять шість чоловік, включаючи трьох капеланів, кожен з яких протягом року виконує обов'язки голови ради – Головного Капелана Збройних сил, голови ради. В даний час в Міністерстві оборони Сполучених Штатів Америки служать більше 2500 капеланів, 1200 з яких виховують солдатів і офіцерів національної гвардії [10]. Із службових питань всі капелани підкоряються командирам військових підрозділів. Релігійні аспекти їх діяльності регламентуються відповідними підрозділами капеланських служб.

У Збройних Силах Сполучених Штатів Америки також немає фахівців по виховній і психологічній роботі з особовим складом. Ці функції виконують капелани. Вони також дають необхідні консультації командирам з питань релігії і звичаїв населення тих регіонів, де дислокуються контингенти військ. Відповідно до федерального законодавства капелани зобов'язані надавати допомогу не тільки представникам своєї

конфесії, але і всім іншим військовослужбовцям підрозділів, до яких вони прикомандировані. Вони зобов'язані не тільки самі скоювати релігійні обряди, але і знаходити представників різних релігій, які могли б забезпечити виконання духовних запитів їх єдиновірців.

Крім того, військові священики американських військ вирішують і ще цілий ряд інших задач. Вони організовують різноманітні релігійно-етичні заходи, включаючи бесіди про боротьбу з алкоголізмом і наркоманією, проводять співбесіди, направлені на запобігання самогубств.

Священики, що поступають на службу у Збройні сили Сполучених Штатів Америки, проходять тримісячний, а через 6-10 років - річний курс навчання в Центрі підготовки військових священиків (Форт Манмут, штат Нью-Джерсі). Всі вони отримають офіцерське звання. Під час вступу на дійсну військову службу вони укладають контракт на три роки і отримають цілий ряд пільг, що надаються військовослужбовцям армії Сполучених Штатів Америки. Вони одержують грошове постачання згідно своєму офіцерському званню і посаді, мають право на 30 днів щорічної основної відпустки і до 10 доби адміністративної відпустки, забезпечуються житлом і безкоштовною медичною допомогою. Життя капеланів армії Сполучених Штатів Америки страхується на суму до 250 тис. дол. Їм виділяються кошти на покупку обмундирування і спеціальної уніформи. Крім того, військовим священикам надається допомога в оплаті навчання в цивільному вузі (до 75% від його вартості або до 3500 дол. в рік) [3].

Така увага Пентагону до Служби військових священиків обумовлена її важливим значенням в зміцненні психологічної стійкості американських військовослужбовців. Капелани виступають в ролі радників і консультантів командирів підрозділів і частин із питань морально-психологічного стану особового складу, надають значну допомогу у вихованні солдатів, сержантів, офіцерів на морально-етичних і гуманістичних принципах. Капелани підтримують зв'язок з місцевими релігійними групами і добродійними організаціями, дають консультації з питань місцевих релігій і культів в районах бойових дій з погляду їх дії на виконання бойових задач.

В Збройних силах **Франції** створюються спеціальні підрозділи для підготовки військових радіо- та

відеоматеріалів. Наприклад, відділ аудіовізуальних засобів служби інформації і суспільних відносин збройних сил Франції готує щорічно згідно замовленню міністерства оборони до 30 кінофільмів, 20 відео монтажів, 70 відео кліпів, декілька репортажів, 700 фоторепортажів та 12 тисяч відеокасет з різноманітними інформаційними та розважальними матеріалами [1].

Основна мета такого потужного впливу ЗМІ – формування і підтримання у свідомості військовослужбовців і в суспільстві позитивного іміджу збройних сил і військової служби. Пропаганда служби у збройних силах, нової воєнної техніки, соціальних гарантій військовослужбовцям складає предмет рекламної діяльності багаточисельних відбіркових пунктів та служби підготовки офіцерів резерву університетів і коледжів. Головна проблема, яку успішно вирішують фахівці воєнної реклами - це формування обличчя сучасного героя.

Західними фахівцями сформульовано високі вимоги до підготовки військових керівників, що дає змогу успішно виконувати виховну функцію, а саме: активність у службовій діяльності, творчий підхід, гнучкість мислення, здатність до критичного аналізу, уміння здобувати правдиву інформацію та обмінюватись нею, знання соціальних процесів у військових колективах, витривалість у критичних ситуаціях, готовність брати на себе відповідальність, здатність забезпечувати єдність дій.

Схожі функції виконують і капелани і у Французькій Армії. В 1952 році в Збройних силах Франції був встановлено вікарійяцтво Римсько-Католицькій Церкві. До нього увійшли всі військові священики, що діяли в сухопутних військах, військово-повітряних силах і військово-морських силах. Керівництво ними було покладено на архієпископа Паризького. Проте в 1967 році вікарійяцтво у збройних силах було виведене з підкорення архієпископа Паризького. Управління інститутом військових священиків було доручено головному вікарію. В квітні 1986 року Папа Римський видав указ про перетворення вікарійяцтва французьких військ в єпископат. Статус служби священиків в армії істотно виріс [11]. З'явилася військова єпархія Франції, і у збройних силах стали служити єпископи.

У **Бундесвері** за західною традицією не має окремих структур, які б безпосередньо виконували функцію виховання особового складу, як це склалося у країнах Східної

Європи. Виховну функцію у Бундесвері виконують командири всіх рівнів [2]. Важливу роль в цьому процесі відіграють навчальні заклади Бундесверу. В процесі навчання у військовослужбовців розвиваються знання, навички, уміння, що необхідні для навчання та виховання підлеглих. Підготовка в навчальних закладах орієнтована на забезпечення Бундесверу офіцерськими кадрами і будується з урахуванням суспільних, політичних, правових і військових рамок умов, здійснюється з урахуванням віку, життєвого і професійного досвіду, а також здібностей і умінь слухачів.

Виховання офіцерів Бундесверу здійснюється відповідно до концепції «внутрішнього керівництва». Спрямованість концепції полягає в створенні високої мотивації і умов для самореалізації майбутніх офіцерів: тісна інтеграція Бундесверу і цивільного суспільства; пошана особистої гідності і затвердження гуманних відносин в підрозділі; чітка система матеріального і морального стимулювання, правового захисту військовослужбовців; знання офіцерами основ педагогіки і психології [5].

Отже, освіта і виховання офіцерів Бундесверу носить цілеспрямований характер. Їх відмітною межею є постійне підвищення кваліфікації, перепідготовка в контексті сучасної освітньої концепції «long-life-learning» (освіта через все життя). Така система підготовки, на думку командування Бундесверу, відповідає вимогам сучасності і одночасно стимулює роботу офіцерів над підвищенням своєї професійної компетенції.

Гамбургський університет Бундесверу за змістом навчання звертає увагу на педагогічні і соціальні дисципліни як пріоритетні у підготовці офіцерських кадрів. В цілях збереження здоров'я і розвитку психічних і фізичних можливостей в університеті забезпечений широкий вибір видів спортивних занять. Великою любов'ю користуються заняття легкою атлетикою, гандбол, парусний спорт [3].

Багато уваги в університеті приділяється вивченню іноземної (англійського) мови. Для цього відводиться значний час [4]. Військова підготовка проводиться один раз в місяць, після обіду, тобто вся життєдіяльність студентів проходить за цивільним укладом.

В контексті внутрішнього керівництва особливий інтерес в Гамбургському університеті Бундесверу одержує вивчення педагогіки і соціальних дисциплін. Із студентами всіх спеціальностей в рамках

факультету «Педагогіка і суспільствознавство» вивчаються дисципліни: загальна педагогіка; андрогогіка; професійна і виробнича педагогіка; психологія; соціологія; соціально-наукова методологія і статистика; робота з кадрами; історія; теологія. Лекції педагогічного факультету відвідуються, як правило, студентами всіх факультетів. Як обов'язкові факультативні предмети на факультеті педагогіки викладаються: історія, робота з кадрами, психологія консультування, соціологія/політика.

В 1990 р. на педагогічному факультеті відкрита спеціалізація «магістр». При цьому при першому головному предметі – історії - і іншими основними предметами - соціології і педагогіці - після здачі відповідних іспитів і захисту магістерських дисертацій надається ступінь «Master Arts, M. A.» (магістр мистецтв). Навчання в малих групах (15 чоловік) допомагає викладачам належним чином налагодити педагогічне спілкування із студентами, гнучко реагувати на їх запити, здійснювати індивідуальне виховання [12].

Для підвищення педагогічної майстерності викладачів також проводяться семінари по підвищенню їх кваліфікації. Для цього практикується проведення «літніх університетів», в яких перевагою користуються колеги вищих шкіл країн Східної Європи.

Соціально-гуманітарна підготовка слухачів направлена на розвиток психолого-педагогічного мислення офіцерів як начальників і вихователів. Академія інформації і комунікації Німеччини є центральним навчальним закладом, призначеним для підготовки особового складу, що працює в галузі інформаційної роботи і комунікації із вербування молодих кадрів. У академії здійснюється виключно курсове навчання. Стратегія їх діяльності побудована у відповідності з «Концепцією з інформаційної роботи в Бундесвері». Діяльність здійснюється за напрямками: робота з пресою, робота з громадськістю, інформація для військ, тощо [2].

Таким чином, в навчальних закладах Бундесверу надається помітна увага виховній роботі із студентами, розвитку їх педагогічної компетентності, політичній і історичній освіті. Суто цивільна освіта в аспекті філософії внутрішнього керівництва дозволяє кандидатам в офіцери і офіцерам успішно інтегруватися в цивільне суспільство, отримати вищу освіту, адекватну дипломам інших спеціальних вузів Німеччини, підвищити рівень загальної

культури, утворення громадянина у військовій формі.

Серйозна увага в Бундесвері приділяється і капеланській службі. Керівництво Міністерства оборони Федеративної Республіки Німеччини вважає, що діяльність військових священиків позитивно впливає на морально-психологічну обстановку у військових частинах і сприяє попередженню порушень військової дисципліни.

У військах Федеративної Республіки Німеччини представлені Католицька і Євангельська Церкви. Ними керують католицький і протестантський військові єпископи. Вони безпосередньо підкоряються Міністру оборони країни. Виконавськими органами служби є відповідно управління католицького військового єпископа у справах бундесверу і управління Євангельської Церкви у справах Бундесверу [14].

В релігійній службі Федеративної Республіки Німеччини є одна дуже цікава особливість, яка сприяє створенню атмосфери великої довіри між капеланами і солдатами. Військові священики Федеративної Республіки Німеччини – не кадрові військові, а державні службовці. Для підняття авторитету капеланів в їх склад вибирають тільки священиків, що є громадянами Німеччини, мають вищу теологічну освіту, досвід роботи в церквах не менше три роки і що пройшли випробувальний термін, під час якого вони проходять навчання на короткострокових курсах [13].

Можна сказати, що у війську Федеративної Республіки Німеччини капелани займаються рішенням виключно духовних проблем. Значно менше уваги вони приділяють патріотичному вихованню військовослужбовців, за яке у Бундесвері несуть відповідальність командири різних ступенів.

Досліджені перспективи виховного впливу у арміях провідних країн світу дозволяють зробити такі **висновки**:

1. Всебічний вплив сучасними засобами і надалі буде спрямовуватися на людський розум, оскільки він дає можливість впливати на найслабшу ланку на полі бою - мислення індивідуального солдата.

2. Однією із особливостей впливу стане індивідуалізація комунікації, яка зможе впливати на конкретну людину і вирішувати тактичні задачі.

3. Потужний інформаційний потік створює нову реальність, на яку приходиться

реагувати. Буде зростати роль сконструйованої (фіктивної) реальності.

4. Подальше розширення спектру майбутнього інструментарію впливу, включаючи звуки, запахи, смаки, картинки, почуття і навіть наркотики. Стирання граней між “маркетингом” і “пропагандою”, “рекламою” “психологічними операціями”, конструювання фіктивної реальності буде ставати все більш продуманим.

5. Подальше неухильне зростання ролі ЗМІ, які будуть створювати суспільну думку на основі інформаційної реальності, яка легко піддається змінам. Війни майбутнього будуть продовжувати опиратися на традиційні засоби поширення інформації – телебачення, радіомовлення, преса тощо.

6. Зростання ролі глобального інформаційного простору, оскільки висвітлення подій наближається до масштабів реального часу, що суттєво впливає на прийняття воєнних і політичних рішень.

7. Армії провідних країн світу настільки глибоко досліджують та впроваджують у площину практичної діяльності сучасні технології впливу на особовий склад, що це має бути в колі постійної уваги та досліджень фахівців.

8. Освіта і виховання офіцерів Бундесверу носить цілеспрямований характер. Здійснюється постійне підвищення кваліфікації, перепідготовка в контексті сучасної освітньої концепції «long-life-learning» (освіта через все життя). Така система підготовки відповідає вимогам сучасності і одночасно стимулює роботу офіцерів над підвищенням своєї професійної компетенції.

9. Виховання офіцерів Бундесверу здійснюється відповідно до концепції «внутрішнього керівництва». Спрямованість концепції полягає в створенні високої мотивації і умов для самореалізації майбутніх офіцерів: тісна інтеграція Бундесверу і цивільного суспільства; пошана особистої гідності і затвердження гуманних відносин в підрозділі;

10. Процесу виховання сприяє чітка система матеріального і морального стимулювання командного складу, правового захисту військовослужбовців; знання офіцерами основ педагогіки і психології; укорінення в офіцерському середовищі високої культури праці, відносин, німецької педантичності і акуратності.

11. В країнах Західної Європи капеланська служба спрямована перш за все на духовну та суспільну допомогу

військовослужбовцям, підтримки морально-бойового духу особового складу і підвищення його бойових можливостей на полях битв.

12. Склалась достатньо ефективна система підбору та підготовки кадрів для діяльності військових священиків (капеланів).

13. Досліджено, що хоча капелани виступають в ролі радників і консультантів командирів підрозділів і частин з питань морально-психологічного стану особового складу, вони надають значну допомогу у

вихованні солдат, сержантів, офіцерів на морально-етичних і гуманістичних принципах, підтримують зв'язок з місцевими релігійними групами і добродійними організаціями, дають консультації з питань місцевих релігій і культур в районах бойових дій з погляду їх дії на виконання бойових завдань. Це значно посилює виховний вплив.

14. У Збройних Силах України ця система не має достатньої перспективи в наслідок ресурсних обмежень, відсутності у командного складу належного «соціального пакету» та німецького педантизму.

Література

1. Арзамаскин, Ю.Н., Бублик, Л.А., Караяни, А.Г., Черкасов, А.В. Морально-психологическое обеспечение деятельности Вооруженных Сил Российской Федерации. – М.: ВУ, 1997. – Ч. 1,2.
2. Андреев, В. И. Учебные заведения и исследовательские учреждения Бундесвера в системе внутреннего руководства. // Идеологические аспекты военной безопасности / Научно-практическое приложение к журналу «Армия» Министерства обороны Республики Беларусь. - Минск.: РУП «Минсктиппроект», - № 1, 2010. – с. 47 – 57.
3. Варій, М.Й. Морально-психологічний стан військ: Навч. посіб. – Львів: ВІ ДУ „ЛПГ”, 2000. – 98 с.
4. Offizierschule des Heeres. — Dresden. — April 2004. Режим доступа: http://www.deutschesheer.de/portal/a/ha/!ut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP3I5EyrpHK9jNTUoviMRL2UzNS84pLiktScHL38tLSq4uSM0gz9gmXHRQAYLhcs/
5. Strunk, G. Universität der Bundeswehr Hamburg/G. Strunk. — University of the Federal Armed Forces Hamburg. — Hamburg, 1996. Режим доступа: http://viktorvoksanaev.narod.ru/iavb_2010_01.pdf
6. Bald, D. Militar und Militar und Gesellschaft 1945–1990 / D. Bald. —Baden-Baden, 1994. Режим доступа: <https://www.google.com.ua/search?q=4.+Bald%2C+D.+Militar+und+Militar+un+d+Gesells=chrome.0.57j0.1983j0&sourceid=chrome&ie=UTF-8/>
7. Основной закон Федеративной Республики Германии. Обнародован Парламентским советом 23 мая 1949 г. (С последующими изменениями и дополнениями до 20 октября 1997 г.). — Ведомство печати и информации Федерального правительства, Бонн. —136 с.
8. Заворошкин, В. Военно-историческая служба Бундесвера / В. Заворошкин // Армия. —№ 2. — 2003. — с. 63–64.
9. Лункин, Р. Шойгу и капелланы. / «Радио Эхо Москвы». 09 ноября 2012 р. Режим доступа до статті: <http://echo.msk.ru/blog/romanlunkin/949622-echo/>
10. Любенюк Д.Г. Військово-соціологічне дослідження: питання методики і техніки проведення. – К., 2000.
11. Охременко О.Р. Девиантна поведінка військовослужбовців. – К.: НАОУ, 2000. – 72 с.
12. Психологічна робота у військах (силах): Навчальний посібник. Під заг. ред. Криворучко П.П. – К.: НАОУ, 2002. – 141 с.
13. Bredow, W. Die Zukunft der Bundeswehr Gesellschaft und Streitkräfte im Wandel. Opladen./W. Bredow. — Opladen, 1995. Режим доступа: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=237>
14. Maskewitsch, R. Sozialwissenschaftliche Forschung als Politik beratung/R. Maskewitsch//25 Jahre Sozialwissenschaftliches Institut der Bundeswehr. —SOWI, Strausberg, 1999. —S. 94–95.

Romanyuk I. M., candidate of pedagogical sciences, associate professor

WORLD EXPERIENCE OF PREPARATION OF OFFICERS ON EDUCATE WORK

The article is devoted the construction of the system of preparation and functioning of specialists and subdivisions of leading countries of the World, which are responsible for organization and realization of influence on a personnel, above all things it is services: public relations; soldiery priests; departments of ideological work; subdivisions of psychological operations. To date they execute such functions as: social-psychological accompaniment of military service, ideological and political, moral and ethics and military-patriotic education of personnel, propaganda of human rights, freedom and democracy, social justice, as an obligatory condition of stability and deepening of international mutual relations. Western specialists are formulate rigorists' to preparation of soldiery leaders. Among which: activity, creative, capacity for a walkthrough, ability to get and exchanged information, willingness to undertake responsibility for the accepted decision, capacity for providing of unity of actions.

Keywords: leading countries of the World, influence on a personnel, copulas with public, ideological work; subdivisions of psychological operations.